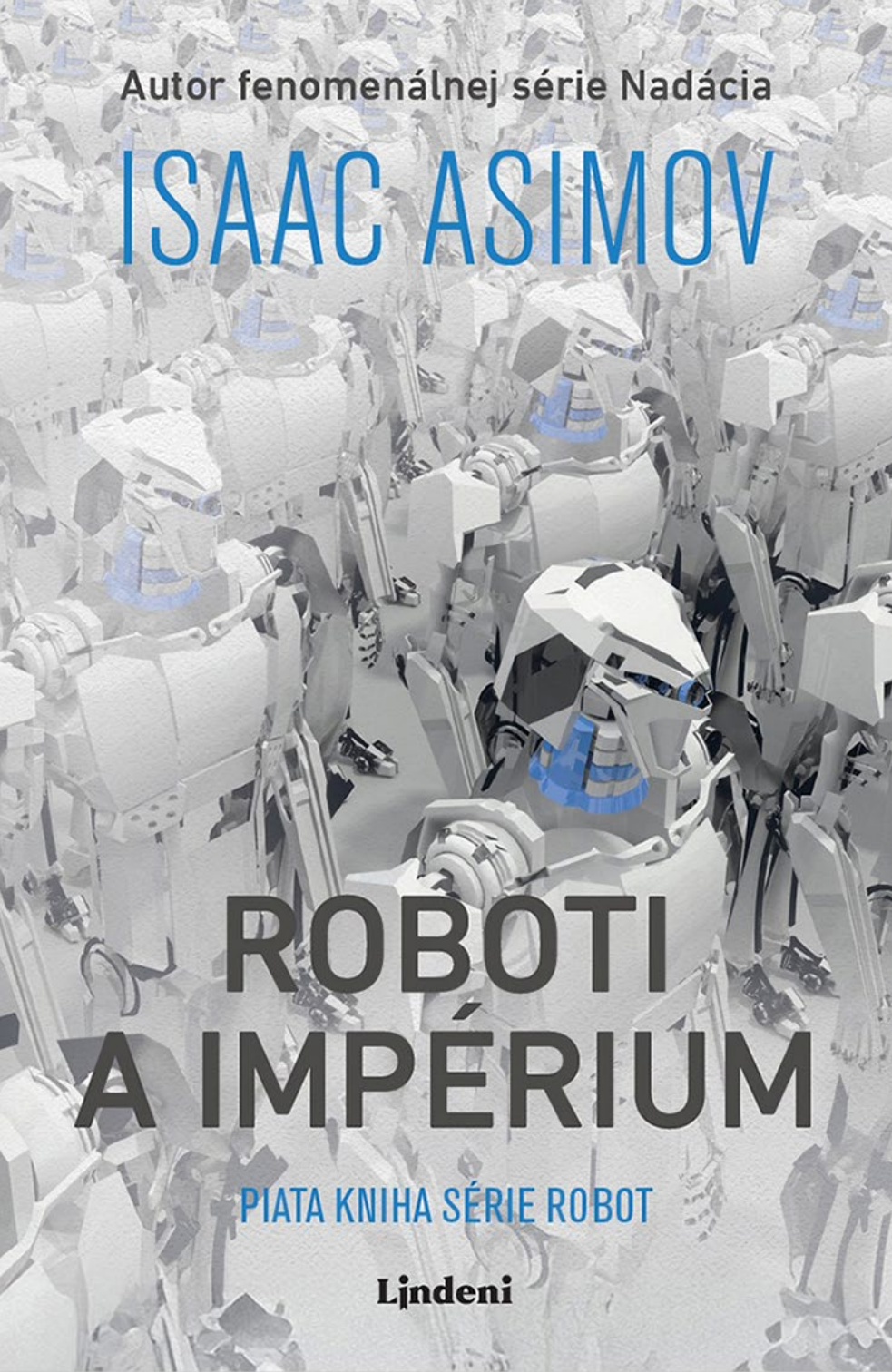

Autor fenomenálnej série Nadácia

ISAAC ASIMOV

ROBOTI A IMPÉRIUM

PIATA KNIHA SÉRIE ROBOT

Ljnden

Roboti a impérium

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Isaac Asimov
Roboti a impérium – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2025

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

ROBOTI A IMPÉRIUM

ISAAC ASIMOV

ROBOTI A IMPÉRIUM

Z angličtiny preložil Patrick Frank

Ljndeni

*Robyn a Michaelovi
na roky šťastia, ktoré
si budú užívať na spoločnej
ceste životom.*

OBSAH

1. ČASŤ – AURORA

1	POTOMOK	13
2	PREDOK?	42
3	KRÍZA	67
4	ĎALŠÍ POTOMOK	97

2. ČASŤ – SOLARIA

5	OPUSTENÁ PLANÉTA	123
6	POSÁDKA	147
7	DOZORKYŇA	166

3. ČASŤ – BALEYHO SVET

8	OSÍDLENECKÁ PLANÉTA	197
9	PREJAV	219
10	PO PREJAVE	249

4. ČASŤ – AURORA

11	STARÝ LÍDER	281
12	PLÁN A DCÉRA	302
13	TELEPATICKÝ ROBOT	326
14	DUEL	358

5. ČASŤ – ZEM

15	SVÄTÁ ZEM	389
16	MESTO	416
17	ZABIJAK	441
18	NULTÝ ZÁKON	469
19	CELKOM SÁM	500

1. ČASŤ

AURORA

1

POTOMOK

1

Gladia siahla na záhradné ležadlo, či nie je príliš vlhké, a uvelebila sa na ňom. Ľahkým dotykom ho nastavila do takmer ležatej polohy a ďalším aktivovala diamagnetické pole, ktoré v nej ako vždy vyvolalo pocit dokonalého uvoľnenia. A prečo nie? Veď sa v skutočnosti vznášala centimeter nad látkou.

Bol príjemne teplý večer, za akých je planéta Aurora najkrajšia – voňavý, s oblohou plnou hviezd.

So záchvevom smútku hľadela na nespočetné bodky, ktoré osvecovali nebo, vytvárali rôzne vzory a boli o to viditeľnejšie, že dala vypnúť všetky svetlá vo svojom sídle.

Ako je možné, uvažovala, že som sa nikdy nenaučila ich mená a ani po dvadsiatich troch dekádach života neviem, ktorá je ktorá? Okolo jednej z tých hviezd obiehala jej rodná Solaria. Prvých tri a pol dekády bola pre ňu táto konkrétna hviezda len jednoducho „slnko“.

Kedysi jej hovorili Gladia Solaria. Začalo sa to, keď sa pred dvadsiatimi dekadami – dvomi stovkami štandardných rokov – presťahovala na Auroru, a nebolo to vôbec lichotivé. Skôr to len zvýrazňovalo jej cudzosť. Pred mesiacom uplynulo dvesto rokov od jej príchodu, ona to však neoslavovala, lebo si nechcela pripomínať tie ťažké časy. Predtým jej na Solarii hovorili Gladia Delmarrová.

Neisto sa zavrtela. Svoje pôvodné meno už takmer zabudla. Azda preto, že odvtedy uplynulo tak veľa času? Alebo sa o to vedome usilovala?

Za celé tie roky jej Solaria nechýbala. Nikdy neofútovala, že z nej odišla.

Tak prečo teraz?

Vari preto, lebo si nečakane uvedomila, že ju prežila? Bola preč, stala sa z nej len zmienka v dejinách a ona žije ďalej. Nemôže jej chýbať pre toto?

Zamračila sa. Nie. Nechýba jej, rozhodla sa pevne. Netuží po nej a nechcela by sa na ňu vrátiť. Je to len záchvev niečoho, čo bolo jej súčasťou – aj keď deštruktívnou – a už nie je.

Solaria! Posledný zo svetov, ktoré vesmírania osídlili a urobili z neho nový domov pre ľudstvo. Akousi divnou symetriou zároveň prvý, ktorý mal zomrieť.

Prvý? Znamená to, že bude aj druhý, tretí a tak ďalej?

Cítila, ako sa v nej prehľbuje smútok. Niektorí si naozaj mysleli, že to tak bude. V tom prípade by Aurora, jej adoptívny domov, mala v rámci zvrátenej symetrie odísť ako posledná, lebo ju osídlili ako poslednú z päťdesiatich vesmíranských svetov. Aj v najhoršom prípade by k tomu malo dôjsť až po Gla-diinej smrti, takže na tom zase až tak nezáležalo.

Znova obrátila zrak ku hviezdám. Bolo to beznádejné. Nemala šancu zistiť, ktorá z tých dokonale rovnakých bodiek predstavuje solarijské slnko. Hovorila si, že asi niekto rá z väčších, ale aj tých tam boli stovky.

Zdvihla ruku s gestom, ktoré už dávno vyhradila pre Daneela. Fakt, že to urobila potme, na veci nič nezmenil.

Robot Daneel Olivaw sa prakticky okamžite zjavil po jej boku. Nik z tých, ktorí ho poznali pred vyše dvadsiatimi dekadami, keď ho navrhol a postavil doktor Han Fastolfe, by

na ňom nezbadal absolútne žiadne zmeny. Jeho široká tvár s vysokými lícnymi kosťami, krátke bronzové vlasy vyčesané dozadu, modré oči aj vysoké, elegantné a dokonale ľudské telo vyzerali rovnako mlado, pokojne a nevzrušene ako vždy.

„Čím vám môžem byť nápomocný, madam Gladia?“ opýtal sa vyrovnaným hlasom.

„Týmto: Ktorá z tých hviezd je solarijské slnko?“

Ani sa nepozrel nahor. Miesto toho povedal: „Ani jedna, madam Gladia. V tomto ročnom období je solarijské slnko viditeľné až po tretej hodine a dvadsiatej minúte.“

„Naozaj?“ Gladiu to zaskočilo. Akosi predpokladala, že hviezda, o ktorú sa zaujíma, bude viditeľná zakaždým, keď sa jej na ňu uráči pozrieť. Lenže ony, samozrejme, vychádzali a zapadali v rôznych časoch. To vlastne aj vedela, len si to neuvedomovala. „Takže som sa pozerala naprázdno.“

„Pokiaľ to môžem posúdiť z ľudských reakcií,“ namietol Daneel, „hviezdy bývajú nádherné bez ohľadu na to, či je niektorú konkrétnu práve vidieť alebo nie.“

„To si píš!“ vyhlásila, no nevyzerala pritom dvakrát nadšene. S ráznym cvaknutím presunula operadlo do zvislej polohy a vstala. „Lenže ja som chcela vidieť solarijské slnko... nie však natoľko, aby som tu kvôli nemu trčala skoro do pol štvrtej.“

„Aj keby ste to urobili,“ poznamenal Daneel, „potrebovali by ste na to približovacie zariadenie.“

„Približovacie zariadenie?“

„Voľným okom ho nevidieť, madam Gladia.“

„Je to čoraz horšie a horšie!“ Oprášila si nohavice. „Mala som sa ťa na to spýtať hneď, Daneel.“

Každý, kto ju poznal, keď pred dvadsiatimi dekadami priletela na Auroru, by na nej zbadal nejednu zmenu. Na rozdiel od Daneela bola predsa len človek. Stále mala sto-päťdesiatpäť centimetrov, takmer o desať menej, ako by mala

mať ideálna vesmíranská žena. Zodpovedne si udržiavala štíhlu postavu a nenašli by ste na nej viditeľné známky slabosti ani meravosti. Vo vlasoch sa jej však objavovalo čoraz viac sivej, pod očami pavučina jemných vrások a na pleti o poznanie zrnitejšia štruktúra. Pokojne mohla žiť ďalších desať či dvanásť dekád, nedalo sa však poprieť, že už dávno nie je mladá. Netrápilo ju to.

Opýtala sa: „Ty vieš identifikovať všetky hviezdy, Daneel?“

„Poznám tie, čo sú viditeľné voľným okom, madam Gladia.“

„Vieš aj, kedy každá z nich vychádza a zapadá v daný deň roka?“

„Áno, madam Gladia.“

„Aj kadejaké iné veci o každej z nich?“

„Áno, madam Gladia. Doktor Fastolfe ma raz požiadal, aby som zozbieral a uložil astronómické dáta, nech ich má vždy poruke bez toho, žeby sa musel pýtať počítača. Vravel, že je mu príjemnejšie počuť ich odo mňa.“ Potom, akoby predpokladal ďalšiu otázku, dodal: „Nevysvetlil, prečo má ten pocit.“

Gladia urobila ľavačkou príslušné gesto a v dome sa okamžite zažali svietidlá. V chabom svetle, ktoré z nich prenikalo vonku na trávnik, podvedome vnímala obrysy niekoľkých robotov, nevenovala im však pozornosť. V každom poriadnom sídle mal človek vždy k dispozícii robota pre ochranu a najrôznejšie osobné služby.

Ešte sa naposledy letmo pozrela na oblohu s hviezdami, ktoré vo svetle z domu výrazne potemneli. Iba nad tým mykla plec. Načo sa tým trápiť? Aký význam by malo, aj keby videla svetlo zo slnka toho dnes už strateného sveta, jedného z mnohých? To si už mohla náhodne vybrať akékoľvek iné, označiť ho za solarijské a zísť naň.

Obrátila pozornosť k R. Daneelovi. Trpezlivo na ňu čakal s tvárou napoly skrytou v temnote.

Pristihla sa, že premýšľa, ako málo sa zmenil, odkedy ho prvý raz uvidela pri príchode do Fastolfovho sídla. Bolo to už veľmi dávno a on medzičasom podstúpil nejednu opravu. Ani v najmenšom o tom nepochybovala, no bol to len hmlistý fakt zapadnutý hlboko v myslí, odkiaľ ho nikdy nevyberala.

Podobne znepokojujúco na ňu pôsobilo aj vedomie, že to isté platí aj o ľuďoch. Vesmírania sa môžu vystatovať dlhým životom, ktorý vie dosiahnuť aj tridsať či štyridsať dekad, ani oni však nie sú imúnni voči neduhom starnutia. Jeden z jej bedrových kĺbov mal lôžko z titánu a kremíka. Jej ľavý palec bol celkom umelý, aj keď by ste to nezistili bez podrobného ultrazvukového vyšetrenia. Ešte aj niektoré z jej nervov sa museli časom nahradiť. Platilo to na každú vesmíranku jej veku z ktoréhokolvek z päťdesiatich svetov (nie, štyridsiatich deviatich, lebo Solaria sa už neráta).

Spomínať takéto veci nahlas sa pokladalo za vrchol nesuslušnosti. Lekárske záznamy potrebné na ďalšie prípadné zákroky sa síce uchovávali, no za žiadnych okolností sa nikomu nezverejňovali. Lekári mali vyšší príjem ako predseda snemu – najvyšší predstaviteľ Aurory – čiastočne aj preto, lebo sa ich verejnosť stránila. Koniec koncov, vedeli to, čo sa nesluší.

Patrilo to k vesmíranskej posadnutosti dlhým životom a nechote pripustiť starobu, no Gladia sa neobťažovala rozbierať príčiny. Jednoducho sa necítila celkom dobre, keď musela v tomto ohľade uvažovať aj o sebe. Keby mala trojrozmernú mapu svojho tela so všetkými opravami a náhradami vyznačenými červenou na pozadí prirodzene sivej, z diaľky by určite vyzerala celá ružová – alebo si to tak aspoň predstavovala.

Jej mozog však ostal nedotknutý, a kým sa to nezmení, bude nedotknutá a celistvá aj ona bez ohľadu na to, čo sa stane so zvyškom tela.

Táto myšlienka ju vrátila k Daneelovi. Poznala ho už dvadsať dekád, no až v poslednom roku bol skutočne jej. Po Fasltofovej smrti (možno trocha urýchlenej zúfalstvom) jeho majetok prepadol mestu, ako to býva na Aurore zvykom. V závete však odkázal Gladii dve položky (okrem potvrdenia jej vlastníckeho práva na venované sídlo so všetkým vybavením a pozemkami).

Jednou z nich bol Daneel.

Spýtala sa ho: „Pamätáš si všetko, či si si uložil do pamäte za posledných dvadsať dekád, Daneel?“

Serióznym tónom odpovedal: „Pokiaľ viem, tak áno, madam Gladia. Pravda, keby som niečo zabudol, tak by som si tento fakt neuvedomoval, lebo po zabudnutí by som ani nevedel, že som ho vôbec v pamäti mal.“

„To nemusí byť pravda,“ namietla. „Mohol by si si pamätať, že si ho kedysi vedel, aj keď si ho momentálne nedokážeš vybaviť. Ja mám často veci takpovediac na jazyku a pritom si na ne neviem spomenúť.“

Daneel vyhlásil: „Nerozumiem, madam. Keby som niečo vedel, tak by som to mal k dispozícii zakaždým, keď to potrebujem.“

„Dokonalé načítanie dát?“ Pomaly vykročili k domu.

„Každé načítanie dát je úplné, madam. Tak ma naprogramovali.“

„Na ako dlho?“

„Ani tomuto nerozumiem, madam.“

„Ako dlho to zvládne tvoj mozog? Keď už v ňom máš dvadsať dekád spomienok, ako dlho ešte môžeš pridávať ďalšie?“

„Neviem, madam. Nateraz necítim žiadne obmedzenia.“

„Možno ani nepocítiš – až do momentu, keď nebudeš schopný zapamätať si nové veci.“

Na chvíľu sa zamyslel. „To je možné, madam.“

„Vieš, Daneel, nie všetky spomienky sú rovnako dôležité.“

„To ja nedokážem posúdiť, madam.“

„Iní to dokážu. Bolo by celkom možné vyčistiť tvoj mozog a pod dozorom ho znova naplniť dôležitými spomienkami, ktoré zaberú povedzme len desať percent pôvodného objemu. Potom by si si mohol pamätať o celé stáročia viac ako bez toho. Keby sa zámok pravidelne opakoval, mohlo by to pokračovať v podstate donekonečna. Samozrejme, je to drahá procedúra, ale cena ma neodradí. Stála by za to.“

„Konzultovali by ste to aj so mnou, madam? Spýtali by ste sa, či s takým zásahom súhlasím?“

„Pravdaže. Také niečo by som nenariadila proti tvojej vôli. Zradila by som tým dôveru doktora Fastolfa.“

„Ďakujem, madam. V tom prípade musím povedať, že sa v žiadnom prípade dobrovoľne nepodrobím takejto procedúre, pokiaľ nebudem vnímať akútnu stratu pamäte.“

Došli k dverám a Gladia na moment zastala. „Prečo nie?“ opýtala sa s úprimným záujmom.

Tlmené odvetil: „Nechcem riskovať stratu niektorých spomienok, madam, či už neúmyselnú, alebo pre chybný úsudok tých, čo by tú procedúru vykonávali.“

„Napríklad čas východu a západu každej hviezdy na aurorskom nebi? Dobré, dobre, Daneel. Pardon. O akých spomienkach hovoríš?“

Stále rovnako tichým hlasom jej povedal: „Madam, teraz mám na mysli spomienky na môjho niekdajšieho partnera Eliáša Baleyho.“

Gladia zmeravela a ostala nemo stáť, až Daneel napokon musel nariadiť otvorenie dverí miesto nej.

2

V obývačke čakal robot Giskard Reventlov. Gladie sa pri ňom zmocnil rovnaký pocit neistoty ako vždy, keď sa ocitla v jeho prítomnosti.

V porovnaní s Daneelom bol celkom primitívny. Nijako nemaskoval fakt, že je robot. Bol celý z kovu, jeho tvár nemala žiadny z ľudských výrazov a pri stlmenom svetle sa dalo vidieť, že mu oči žiaria matne červenou farbou. Zatiaľ čo Daneel nosil šaty, Giskard mal len ilúziu oblečenia – veľmi šikovnú, lebo ju navrhovala sama Gladia.

„A máme tu Giskarda,“ skonštatovala.

„Dobrý večer, madam,“ povedal a mierne sa jej uklonil.

Spomenula si na slová Eliáša Baleyho spred dávnych rokov. Zneli jej v mozgu ako neodbytný šepot:

„Daneel sa o teba postará. Bude твоjím priateľom a ochrancom a ty by si sa mala priateľiť s ním – ak pre nič iné, tak kvôli mne. Najmä však musíš počúvať, čo ti radí Giskard. Urob z neho svojho poradcu.“

Gladia sa zamračila. „Prečo práve z neho? Vôbec sa mi nepozdáva.“

„Nežiadam ťa, aby si ho mala rada. Žiadam ťa, aby si mu dôverovala.“

Ani potom nevysvetlil prečo.

Snažila sa Giskardovi dôverovať, no bola rada, že ho nemusí mať v láske. Niečo ju na ňom zneisťovalo.

Daneel aj Giskard boli po mnoho dekád neodmysliteľnou súčasťou jej domácnosti, aj keď ostávali vo vlastníctve svojho

pôvodného majiteľa. Han Fastolfe ich dal previesť na Gladiu až na smrteľnej posteli. Giskard bol hneď po Daneelovi druhou položkou, ktorú na ňu prepísal.

Vravela mu: „Daneel stačí, Han. Giskarda určite chce tvoja dcéra Vasilia. Pochybujem, že by ho nechcela.“

Starý Fastolfe ticho ležal na posteli so zavretými očami a prvý raz po dlhých rokoch vyzeral pokojne. Neodpovedal jej okamžite a po chvíli si už myslela, že opustil tento svet tak ticho, až to vôbec nezaregistrovala. Krčovite mu stisla ruku a on otvoril oči.

Šepol: „Na biologických dcérach mi nezáleží. Gladia. Celých dvadsať dekád som mal len jednu ozajstnú, a to teba. Chcem, aby si mala aj Giskarda. Je cenný.“

„V čom presne?“

„Neviem to definovať, ale jeho prítomnosť ma vždy tešila. Nechaj si ho už navždy, Gladia. Sľúb mi to.“

„Sľubujem,“ uistila ho.

Opäť zavrel oči, potom ich ešte naposledy otvoril, zozbieral posledné zvyšky síl a takmer prirodzeným hlasom povedal: „Mám ťa rád, dcéra Gladia.“

Gladia na to odpovedala: „Mám ťa rada, otec Han.“

Boli to jeho posledné slová. Gladia si hneď po nich uvedomila, že drží za ruku mŕtveho, a chvíľu ho nedokázala pustiť.

No a tak sa Giskard stal jej majetkom. Stále ju však znepokojoval a ona nevedela prečo.

„Vieš, Giskard,“ povedala, „snažím sa nájsť na nebi Solariu a Daneel vraví, že bude viditeľná až dvadsať minút po tretej, aj to len cez ďalekohľad. Vedel si to?“

„Nie, madam.“

„Mám si na to celé hodiny vyčkať? Čo povieš?“

„Navrhol by som, madam Gladia, že bude výhodnejšie stráviť ich v posteli.“

Gladia sa naježila: „Fakt? A ak sa rozhodnem čakať?“

„Z mojej strany je to len návrh, madam, ale zajtra máte ťažký deň a nepochybne oľutujete nedostatok spánku, ak sa k nemu neuložíte včas.“

Zamračila sa naňho. „Prečo by mal byť práve zajtrajšok ťažký, Giskard? Neviem o žiadnych ťažkostiach, čo by sa na mňa valili.“

Giskard jej povedal: „Máte stretnutie s istým Levularom Mandamusom, madam.“

„Naozaj? Odkedy?“

„Už asi hodinu. Spojil sa s nami videotelefónom a ja som si dovolil...“

„Takže dovolil, hovoríš? Kto to má akože byť?“

„Je to člen Robotického inštitútu, madam.“

„Takže poskok Keldena Amadira.“

„Áno, madam.“

„V tom prípade nemám ani najmenší záujem o stretnutie s ním ani s nikým iným, kto sa akokoľvek spriahol s tým všivákom Amadirom. Keď si si dovolil v mojom mene súhlasiť, tak si teraz dovoľ pekne mu zavolať a zase ho zrušiť.“

„Ak to potvrdíte ako rozkaz, madam, a vydáte ho najsilnejším možným spôsobom, pokúsím sa ho splniť. Viete, podľa môjho úsudku si zrušením toho stretnutia veľmi uškodíte a ja nesmiem ublížiť človeku ani svojou nečinnosťou dopustiť, aby sa mu ublížilo.“

Tvoj úsudok môže byť celkom nesprávny, Giskard. Čo je ten človek zač, že by mi uškodilo, keby som sa s ním nestretla? Jeho členstvo v inštitúte pre mňa nič neznamená.“

Veľmi dobre si uvedomovala, že si na ňom dosť neprávom vybíja svoju trudnomyselnosť. Rozhodila ju správa o opusťení Solarie a trápny pocit z toho, že sa pokúšala nájsť ju na oblohe, na ktorej nie je.

Samozrejme, jej neznalosť v skutočnosti odhalil Daneel a na toho nevybehla – lenže Daneel vyzeral celkom ako človek, takže sa k nemu automaticky správala ako k človeku. Výzor je neskutočne dôležitý. Giskard vyzeral ako robot, a tak sa dalo ľahko predpokladať, že nemá city, ktoré by ste mohli raniť.

Samozrejme, Giskard na jej mrzutosť nijako nereagoval. (Keď na to príde, rovnako by nereagoval ani Daneel.) Miesto toho povedal: „Doktora Mandamusa som opísal ako člena Robotického inštitútu, možno som však mal dodať aj ďalšie fakty. V posledných rokoch je pravou rukou doktora Amadira. Je dôležitý a nemuselo by byť rozumné len tak ho ignorovať. Nebolo by dobré, keby sa urazil, madam.“

„Naozaj, Giskard? Lenže ja na toho Mandamusa kašlem a na Amadira ešte viac! Asi si pamätáš, že keď sme ja, on aj svet boli ešte mladí, Amadiro sa pokúsil dokázať, že doktor Fastolfe je vrah, a je malý zázrak, že sa podarilo zmariť jeho machinácie.“

„To si pamätám veľmi dobre, madam.“

„Tak to sa mi uľavilo. Už som sa bála, že si na to po dvadsiatich dekádach zabudol. Ja som počas nich nemala nič spoločné s Amadirom ani s nikým, kto sa s ním spochuje, a hodlám v tom pokračovať aj naďalej. Je mi jedno, akú škodu si tým spôsobím a aké by to mohlo mať následky. Tohto doktora iksypsilonu neprijmem a nabudúce nedávaj v mojom mene žiadne sľuby bez toho, aby si vysvetlil, že ich ešte musím sama schváliť.“

„Áno, madam,“ prikývol, „smiem však podotknúť...“

„Nesmieš!“ odsekla a odvrátila sa od neho.

V úplnom tichu urobila tri kroky, potom sa však znova ozval pokojný Giskardov hlas: „Musím vás požiadať, aby ste mi dôverovali, madam.“

Zastala ako prikovaná. Prečo použil práve tento výraz?

Znova sa jej v hlave ozval ten dávny hlas: „Nežiadam ťa, aby si ho mala rada. Žiadam ťa, aby si mu dôverovala.“

Stisla pery a zamračila sa. Zdráhavo, neochotne sa obrátila naspäť k robotovi.

„No dobre,“ povedala nespokojne. „Čo také mi ešte chceš oznámiť, Giskard?“

„Iba to, že kým doktor Fastolfe žil, na Aurore aj ostatných vesmíranských svetoch prevládala jeho politika. Vďaka nej mohli ľudia zo Zeme voľne migrovať na rôzne vhodné planéty a zakladať tam svety, ktorým dnes hovoríme osídlenec-ké. Doktor Fastolfe však už nežije a jeho nasledovníci sa ani zďaleka netešia takej prestíži ako on. Doktor Amadiro celý čas udržiaval pri živote presne opačné sentimenty a je celkom možné, že by teraz mohli prevládnúť a viesť k nečakane tvrdej politike voči osídlencom a ich svetom.“

„Aj keby, Giskard, čo ja s tým?“

„Mohli by ste prijať doktora Mandamusa a zistiť, prečo sa tak dychtivo pokúša o stretnutie s vami, madam. Uisťujem vás, že trval na tom, aby sa uskutočnilo čo najskôr. Chcel sa stretnúť o ôsmej ráno.“

„Ale no tak, Giskard! Dobre vieš, že pred obedom nikoho neprijímam!“

„A to som mu aj vysvetlil, madam. Jeho neústupné dožadovanie sa stretnutia už o ôsmej ráno som vnímal ako prejav zúfalstva. Podľa mňa je dôležité zistiť, z čoho je taký zúfalý.“

„A ak ho neprijmem, tak mi to podľa teba osobne uškodí? Viem si predstaviť, že by to mohlo uškodiť Zemi alebo osídlencom či niekomu alebo niečomu inému... Ale mne?“

„Madam, mohlo by to uškodiť schopnosti pozemšťanov a osídlencom pokračovať v kolonizácii galaxie. Tento sen sa

pred vyše dvadsiatimi dekadami zrodil v mysli detektíva Eliáša Baleyho. Škoda, ktorú utrpí Zem, je zároveň znesvätením jeho pamiatky. Mýlim sa v presvedčení, že poškodenie jeho pamiatky budete vnímať ako škodu na samej sebe?“

Gladii to vyrazilo dych. Za jedínú hodinu sa v rozhovore dvakrát objavil Eliáš Baley. Bol dávno mŕtvy – ako pozemšťan s krátkym životom zomrel už pred vyše šesťnástimi dekadami –, a pritom ňou dokázala otriasť aj obyčajná spomienka na jeho meno.

Opýtala sa: „Ako by sa všetko mohlo tak rýchlo dostať do takého vážneho stavu?“

„Nebolo by to rýchlo, madam. Ľudia na Zemi a vesmíranských svetoch sa po dvadsať generácií držali paralelného kurzu a rozumná politika doktora Fastolfa predchádzala prípadným konfliktom. Vždy však existovalo aj silné opozičné hnutie, s ktorým sa musel neustále boriť. Teraz, keď je po smrti, vplyv opozície sa výrazne zvýšil. Opustenie Solarie jej moc ešte znásobilo, takže onedlho z nej môže byť dominantná politická sila.“

„Prečo?“

„Lebo ide o jasný prejav úpadku vesmíranských svetov. Mnohí Aurorčania si myslia, že treba zasiahnuť, kým je ešte čas.“

„A ty máš pocit, že moje stretnutie s tým chlapom je dôležité, aby sa tomu zabránilo?“

„Presne tak som uvažoval, madam.“

Chvíľu mlčala a znova si trocha bojovne spomenula, čo vtedy dávno sľúbila Eliášovi. Zaprisahala sa mu k dôvere voči tomu robotovi. Nakoniec vyhlásila: „Nuž, ani trocha sa mi do toho nechce a nechápem, čomu tým stretnutím pomôžem, ale dobre. Prijmem ho.“